

Latweeschu Uwise.

Nr. 52. Zettortdeenâ 28tâ Dezember 1839.

No Kreewu-semmes.

Tai leelai kauschanai par peeminnu, kurrâ 1812tâ gaddâ no 24tas libds 26tu deenu Kreewu karrâ-spehks ar Pranzoscheem pee Borodino sabscha ne tabli no Massawas kahrwahs, muhsu augsti zeenijams Keisers litke uszelt weenu gobda stabbu, teem drohschprahigeem toreis krittuscheem Kreewu karrâ-wihreem par peeminnu, un to nu eefwehtihst likt gribbedams, scho gadd ap to paschu laifu tur fasauze leclu karrâ-spehku, lai ir tas scha gobda leezineeks buhtu, lai redsetu, fâ winna drohschprahitibas darbi ir wehleem pehnabhameem wehl tohv preeksch azzim stabditi, un lai turklaht pats sawâ munsterechanâ tiftu pahrraudshts. — Klausait nu ir juhs, mihli Latweeschi, ihfu stabstu pahrscho notikkumu, no ka Wahzu Uwise's beidsainâ laikâ dauds fo irr runnajuschas.

Pats Keisers ar zitteem no saweem angsteem peederrigeem un dauds angsteem weeseem no fweeschahm semmehm, un ar leeleem karrâ-fungeem us Borodino aisbraukt gribbedams un zerredams, fa ir bes tam dauds zitti kungi skatishanas dehl tur aishahkschoht, 2 werstes no Borodino sabscha litke usbuhweht jaunu pilssehtinu, un tanni paschâ leelus nammus preeksch sewim un saweem weeseem, trakteerus, balles un komedijas-nammus. Schê winsch nu atnahze prett August mehnescha gallu, un tur dauds ar saweem karrâ-wihreem darbojabs, no kurreem 120 tuhksoschi schê weenâ weetâ sapulzinati legherôs stahweja. Patti leelaka skatishana bija 26tâ August mehnescha deenâ, kur tas gobda-stabs litke eefwehtihst. Schê muhsu angstais Keisers schinni jaukâ rihtâ jaw ap pulksten 8 ar saweem angsteem weeseem un karrâ-fungeem bij atmahjis, un tee zaur winnu no

massu mallahm sasaukti wezzi karrâ-wihri no angstas un semmas kahrta's, kas paschi preeksch 27 gaddeem schê kahrwufchees, jaw us winnu gaidija, ap kurreem tee zitti, wissksaistakâ rohtâ apgehrti 120 tuhksoschi saldati, — kabhineeki, sirdsineeki un arri zitti ar leeleem gabba-leem — bija nostahditi. Keisers scheem peejahjis tohs apfweiginaja, un wissi weenâ balsi tam labbas deenas atkal atdewe. — Pehz kahr-das pufs stundas Borodinos sabschâ basnizas pulksteni fahke swannihst un no turrenes nahze lehneem sohleem ar basnizas karrageem un dahrgu basnizas-rohtu wissi to schê sapulzinatu pulku jeb regimentu basnizasfungi ar Massawas augstaku Bihskapu un zitteem angsteem basnizungeem. Scheem ne tabli no teem karrâ-wihreem effoht, pats Keisers saldateem usfauze, lai tee ar saweem karrâ-erohtscheem scheem basnizungeem to peenahkamu gobdu nodohdoht, un kad tas bija notizis, tad tas gobdastabs pehz Kreewu basnizas-littumeem litke eefwehtihst. Kad nu tee basnizungi taishjahs sawâ Deewaluhgshana peemimneht to nelaika Keiseri Aleksandru un wissus tohs tuhksoschus, kas schinni weetâ sawu tehwa-semni glahht gribbedami sawas affinis bija istezzinajuschi un krittuschi, tad pats Keisers no jirga kahrpis scheem karrâ-wihreem sibmi dewe ar Deewaluhgshanu, un zepwuri no galwas nehmis metehs ar sawemmigu firdi us zelteem, un libds ar winnu wissi zitti apfahrt winnu stahwedami angsti kungi un tee dauds tuhksoschi saldati, un wissi peesauze preeksch Deewa sawemmodamees libds ar winnu to wissangstu debbes-tehru. To redsoht teescham wisseem sirds litke pahrneimta un gan ne weenam azzis ne palitke wiss sawas. Tit fo ta Deewaluhgshana bija beigta, tad

nobrebbeja gaisß un femme no teem trihsfahr-
tigeem schahweneim kas no 286 leeleem gabba-
leem tikke islaisti, un kas wiffus klahrbuhda-
mus ar beeseem duhneem aplahja. — Zkdee-
nas schè nu gan wiffadas karrä-lusteschanas un
munstereeschanas tikke rahditas, bet sawada bija
ihpafchi 29tâ Augusta deenâ, fur no teem fa-
pulzinateem saldатеem wiffß nu tapatt par lusti
tappe isbarrihts, kâ preeksch 27 gaddeem tanni
leelâ kauschanas deenâ bija notizzis; — un
31mâ August, fur wehl reisi wiffß tas leelais
karrä-pulks Keiseram tikke preekschâ westis.
Wiffi 120 tuhstosfchi saldati bija weenâ lihdsenâ
leelâ plawâ usstahdeti 5 beesâs rindes; 10 wer-
stes tas isneffe, kamehr Keisers zaur wiffahm
rindehin bija zaurgahjis, un 3 stundes pah-
gahja, kamehr wiffi tur fanahkufchi pulki pa
weenam no saweem pulkawneekeem ar musiki
un lehneem sohleem pascham Keiseram tikke
garram westi. — Zil laudis un firgi tanni
leelâ lehgeri pee Borodino kohpâ bijufchi, un
zil dauds pa tahm 6 neddelahm, ko tur sawe-
jahs, irr usgahjis, to tikkai tad labbi warr
saprast, kad apdohma, ka no teem, kam ta
gahdashana par usturru peederr, schinni laikâ
kattrâ deenâ kahdeem 145 tuhstoscheem zilwe-
keem un 40 tuhstoscheem firgeem pahrtifcha-
nas bij jaisdohd. — Skaisstaku, schiglaku, lab-
bak ismahzitu un gohdigaki stahwedamu karrä-
pulkû, nè kâ schè tannis 40 firdsineeku un wai-
rak ne kâ 50 kahjineeku pulkôs bija fanahkufchi,
ne fur pasaulè ne warr redseht; to apleezina
tee, kas tur bijufchi, un augstais Keisers ar
to paschu lohti meerâ bijis, un winnu wirsnee-
keem daschas sihmes sawas labpatifchanas de-
wis. — Karrä-pulki nu eesahke schkirtees;
kattrâ atkal dewehs us teem winneem eerahdi-
teem kohrtekeem un zitti no teem arri jaw lihds
muns irr atnahkufchi. Treschâ Septembera
deenâ patß Keisers, un ne ilgi pehz winna arri-
dsan wiffi winna augsti weesi aishrauze no Bo-
rodino us Massawu, fur nu ikdeenâs bija bal-
les, preeka-ugguni, gohda-meelasti, un fur
arri pascham Keiseram klahr buhdamam weenai
brangai Kreerwu basnizai grunts-akmins ar leelu

stahiti un gohdu tappe listß. Tanni deenâ
pehz scha notikkuma Massawas kohpmanu-
beedriba fataisija tschetreem tuhstoscheem no
teem schein klahr buhdameem gwardes-saldateem
staltu meelasti kahdâ leelâ naimnâ, fur seemas
laikâ saldatus mehds munstereht. Tè pee 60
leeleem galdeem sehdeja tee 4000 karrä-wihri,
kas no wairak ne kâ 300 fullaineem tikke apdee-
nehti, un to warr dohmaht, ka winneem, kas
gan ne ikdeenâs tahdus gahrbus kummosus
eeradbuschi, tee 5 ehdeeni un tas wihns, kas
teem schè tappe dahwahts, lohti pee firds gahje,
un ka schis qohds winneem daschu vanestu grub-
tibu uswehre. Tanni paschâ istabâ bij arri-
dsan ihpafschâ paaugstinatâ weetâ zittu galdu
widduzi dahrgs brohfasts preeksch pascha Kei-
sera, winna weeseem, un augsteem Genera-
leem fataisihst, lai ir winni warretu redseht,
kâ winna saldati schè tappe pagohdinati. — Tâ
nu pagahja ar daschadeem preekeem un wiffa-
dahm lusteschanam tabß deenas lihds 14to Sep-
temberi, fur muhsu augstais Keisers, kas sa-
wam karrä-pulkam un Massawas eedsihwo-
tajeem daschu sihmi sawas tehwa-firds dewis,
no winnu Deewaluhgshanahm un labbahm weh-
leschanahm pawaddihts, atpakkat dewahs us
Pehsterburgu.

✓ Kâ schogadd aishgahjufscham
wezzam Peters = Steffenhagen = Tehwan
Latweefchi pateiz.

1.

No firds mehß Lewi, tehtihst,
Kas schogadd aishmidstis;
Par wiffu nahkam svehthst
Ko tu muns atstahjis;
Muns pulkeem palihdssejis
Ar sawu tiklumu
Dauds labbas sehklas sehjis,
Tu pelni teitschamu.

2.

Kad Latweefchi nu furrant
Dauds kreetnas grahmatas,

Kad rohkâ nahk jeb kurrâm
 Ko tas ar preeku lass,
 Tu pee tam lihdsjê effi
 Ur gudru publinu,
 Mums graudus tohpâ nessi:
 Tu pelni teiſſſchanu.

3.

Ke rohkâ tew bij tahda
 Kas peemett mihligi,
 Schwahs awiſſites rahda,
 Ko lassa Latweeſſſchi.
Tu zehliſ gudri winnas
Ur draugu Waiſſſonu;
 Kad wairojahs mums ſinnas;
 Tu pelni teiſſſchanu.

4.

Ur towu drauga-gihmi
 Mums effi peeminnâ;
 Tu dſibwojis par ſihmi
 Kam palkal jadarra.
 Neweenam pahri darrejs
 Jebkur ar bahrgumu,
 Bet eepreezejs kur warrejs:
 Tu pelni teiſſſchanu.

5.

Dauds behdulifcheem gauba
 Ka Steppinſch pagullis
 Dauds febrdeenifchu rauda
 Ka kappâ nogrimmis.
 „Decws meelo dwehſeliti
 Tu tam us muhſchibu!“
 Tâ palkal fauz tew zitti:
 Tu pelni teiſſſchanu!

— pz.

P a t e i z i b a.

Ur ſcho Nri. aſtonpadeſmits gabda gabjums
 muhſu awiſſehm beidsahs. Aſtonpadeſmits gabdi
 naw weena deena! Aſtonpadeſmit reiſ gohdu
 doht un paklannitees, nudeem ſchaujahs muggurâ
 fahpes un nahk gruhti palohzitees, mihli laſſi-
 taji! Un ja nu nahk tee aizinatee gohda weeſſi,
 — tahds weens aizinahs kâ ohtris, — wiſſeem
 taſ weenadi gohds jadohd, ja ne, tad beidsa-
 mais fakka; Redſ nu! woi es eſmu ſliſtakſ par

pirmu, un druſzin zittu ſtarpâ eegahjis wiſſſſch
 ſteidsahs atkal no weeſu iſtabas iſeet un tad
 — tad warri gaidiht, kâ atpalkal nahkſ. Tad
 nu kaſ grihb weeſus gaidiht un ſcheem weeſeem
 zittu meelaſtu ne dohd kâ ſaldus wahrduſ un
 to apſobliſſchanu ka Deews tohs pee-ehdinahs
 ar Mannu, un ka Deews teem ruhktu uhdeni
 padarrihs ſaldu, tam naw brihw aiſmirſt klan-
 nitees un tohs weeſus mihligi ſweizinaht. — Nu
 tad mihli awiſſu rakſitaji es pateiſdams juhſu
 preeſſſchâ paklannoſ un es turru atwehru fa-
 was durwis un juhs wiſſſus pee ferwiſ ſancim-
 mu, — jo man taggad irr leelaka peemahioſcha-
nas weeta —, un es dohmu pateizibu wiſſſupa-
 preeſſſch tahm firmahm galwinahm: Wez-
 zam Birogalles mahzitajam, un Terretas
 un Ahrlawas mahzitajam, un ſaweem mih-
 teem ammatu beedreem Pohpes un Rindes,
 Birſgalles jaunakam mahzitajam un Dohbeles
 un Dohrbes un Dehrwes mahzitajam, un ſa-
 weem draugeem Eſeres un Wirzawas flehts-
 waggarim, un wiſſeem teem teizameem ſſohl-
 meiftareem kaſ mums ſchi gaddâ palihdſejufchi,
 un ja kahds rakſitajſ buhtu peemirſts, to luh-
 dſohs pee durwiſm patſchinkſſinaht un es buh-
 ſchu gattawſ to ſagaidiht. Bet teem kaſ jaw
 eenahkufchi irr, teem wehlu weſſelibu, meeru
 ſawâ faktinâ, iſtiſſſchanu, luſti pee ſaweem
 darbeem, ihpaſchi pee tam mannim paligâ
 nahkt, un teem wehlu nahfoſchâ ruddeni tiſ
 baggatu plauſſchanu no laufceem un tahdu eenahk-
 ſchanu no dahrſeem un druwahm, ka tahs jau-
 nas ſinnas laſſoht, ko tee atſubtihs ſirds no
 preeka lehktu par to ſwehtibu, ko taſ Rungſ
 teem parahdijis. Rakſtihts Jelgawâ tai 28tâ
 Dezember 1839.

W. Pantenius,
 Jelgawas rihta mahzitajſ un Latweeſſſchu
 awiſſchu apgahdatajs.

Teefas fluddinaſchana.

No Terretas pagasta teefas tohp zaur ſcho wiſſi
 tee, kam kahdas taiſnas parradu praſſiſſſchanas buhtu
 pee ta nomirruſſcha Terretas muſſſſchâs waggara Biſ-
 lan Jahn Brunowſky, ſaizinati, 7tâ Webrug

1840 pee schibß pagasta teefas peetrifceß, jo wehlaß neweenu wairß ne klausihß. — Tä arrißau taß, kaß peecinnetañ netaikim to parrabâ buhtu, toel ueaizizinati, libß peecinnetañ terminam famuß parraduß aismakfaht; kaß kluffu zetihiß, tam buß peß dubbulti sawi parradi jaatlidhina. Nerretas pagasta teefa, 7tä Dezember 1839.

††† Wallaichin Mikkel Kriwißki, pagasta wezzakaid.

(Nr. 116.) Friedrich Grosset, pagasta teefas fribw.

Zittas fluddinaßchanaß.

Tä 13tä Janwar 1840, preeßch pußdeenaß pulßten II, Leelâ Wehrß taß tur peederrigaß wehjaßudmallas un sudmallu=krohgu, to tä noßauktu Star

peß=krohgu, Meiftrin=krohgu, Zufflä=krohgu un Maßas Wehrß mußchaß=krohgu wairakßhlitajeem uß arrenti ißdohtß. Klachtalas finnaß warr Leelâ Wehrß feßnußichâ dabbuht.

G. v. Vietinghoff.

No Jahneem 1840 Zirawaß uhdens = sudmallas uß trißß gangeem, kaß arri taßß wehjaßudmallas, un Dserweß uhdens=sudmallas uß diwi gangeem uß arrenti ißdohtß. Klachtalas finnaß warr dabbuht pee mußchaß waldischanaß Zirawaß pee Ußputteß.

Taß uß ta leelzetta no Felgawaß uß Luffumi pee Krohna Ußfchuppeß peederrigaß Egles=krohggß tißß no Jahneem 1840 uß arrenti ißdohtß. Klachtalas finnaß warr mußchâ dabbuht.

S i n n a.

Teem, kam patihkamaß buhtu, schahß Latweefchu Uwißß ir turymal laßfiht, fcheit tohp finnamu darrihtß, ka taßß arri nahloßchâ 1840tä gaddâ tohp rakßititaß. Makfa, apßtelleschana un wißfaß zittas lectas palißß ka preeßchlaikâ, bet ka warretu finnaht, zil awißchu lappas bußß likt rakßtöß eßpeeff, tad ikkatß gohdigß laßfitaitß tohp luhgtß, Eteffenhagen kungam pee laika to ußdoht, ka taßß pirzeju wahrduß un naudu warretu falaffiht. Zo tee, kaß wehlaßi schahß lappinaß apßtelleschß, ne warreßß par launu nemt, kad tee toßßß pirmajuß nummeruß ne dabbußß libßß.

Nandaß, labbibas un prezzu tirguß uß plazzi. Rihgâ tanni 18tä Dezember 1839.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
3 rubli 50 kop. papihru nandaß gelbeja	1	—	1 pohßß kannepu	—	90
5 — papihru nandaß	1	42	1 — linnu labbakas furtes	—	2
1 jaunß dahlberiß	1	32	1 — — flitakal furtes	—	1
1 puhrß rubju tappe makfahtß ar	1	35	1 — tabafa	—	65
1 — kweefchu	2	75	1 — ðfelfes	—	75
1 — meefchu	1	5	1 — fweeffa	2	35
1 — meefchu=putrainu	1	50	1 muzza fitku, preeßchu muzza	—	9
1 — auju	—	65	1 — — wißßschnu muzza	—	9
1 — kweefchu=miltu	3	50	1 — farkanaß fahlß	—	7
1 — bißdeletu rubju=miltu	1	80	1 — rupjaß leddainaß fahlß	—	6
1 — rupju rubju=miltu	1	30	1 — rupjaß baltas fahlß	—	4
1 — firnu	1	40	1 — fmallas fahlß	—	4
1 — linnu=fehklas	3	—	50 graschi irr warra jeb papihreß rubliß un warra nandaß fahw ar papihreß naudu weenaß makfa.	—	50
1 — kannepu=fehklas	1	50			
1 — finnenau	5	—			

h w d r i f f e h t.

No juhrmallas gubernementu aughtas waldischanaß pußßß: Waldischanaß-rahtß II. Welker. No. 430.

R. 34575